

COLEGIUL DE DISCIPLINĂ ȘI ETICĂ
din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor

HOTĂRÂRE nr. 3-142/2025

**cu privire la examinarea contestației depuse de către XXXXXX XXXXXX,
împotriva deciziei Inspecției procurorilor din 14 august 2025 de respingere ca vădit
neîntemeiată a sesizării în privința procurorului Aurel Burlacu și de încetare a
procedurii disciplinare în privința procurorului Alexandr Cornea**

12 decembrie 2025

mun. Chișinău

Colegiul de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, având în componența sa:

Președinte - Alexandru Lozan

Membrii - Eugenia Zubco, Viorel Beiu, Constantin Șușu, Pavel Țurcan, Vitalie Sîli,

examinând în ședință publică contestația depusă de către XXXXXX XXXXXX, împotriva deciziei Inspecției procurorilor din 14 august 2025, privind respingerea ca vădit neîntemeiată a sesizării în privința adjunctului-interimar al procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău, Aurel Burlacu și încetare a procedurii disciplinare în privința procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, Alexandr Cornea, audiind informația prezentată de către membrul raportor, domnul Sîli Vitalie –

CONSTATĂ:

Cu referire la condițiile de formă și conținut al contestației

La data de 26.08.2025, XXXXXX XXXXXX, nefiind de acord cu decizia Inspecției procurorilor din 14.08.2025, prin care s-a dispus respingerea ca vădit neîntemeiată a sesizării în privința adjunctului interimar al procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău, Aurel Burlacu și încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului, Alexandr Cornea, din motivul lipsei temeiurilor de tragere la răspundere disciplinară, a depus la Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor, o contestație.

Contestația este depusă în limba română, conține elementele de bază necesare unui astfel de document, este semnată de autor.

Din perspectiva art.49 alin. (4) din Legea nr.3/2016, decizia Inspecției procurorilor de încetare a procedurii disciplinare poate fi contestată de autorul sesizării *în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării deciziei*, la Colegiul de disciplină și etică.

Din actele cauzei disciplinare se desprinde că, decizia Inspecției procurorilor a fost emisă la 14.08.2025, fiind expediată petentului în aceeași zi, iar contestația a fost semnată de petent la 21.08.2025, fiind înregistrată la Consiliul Superior al Procurorilor în data de 22.08.2025. Prin urmare, Colegiul constată că sesizarea corespunde cerințelor de formă și conținut înaintate și a fost respectat termenul de exercitare a căii de atac împotriva deciziei Inspecției procurorilor.

Circumstanțele reflectate în sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară

Autorul sesizării invocă acțiuni întreprinse în cauza penală nr. XXXXXXXX, care, în opinia sa, pot constitui abateri disciplinare din partea procurorului Alexandr Cornea din cadrul Procuraturii municipiului Chișinău, Oficiul Principal.

Astfel, în gestiunea procurorului din cadrul Procuraturii municipiului Chișinău, Oficiul Principal, Alexandr Cornea, s-a aflat în curs de examinare cauza penală nr. XXXXXXXX, disjunsă la data de 24 ianuarie 2025 din materialele cauzei penale nr. XXXXXXXX, pomită la 20 noiembrie 2023 de către Centrul Național Anticorupție, în baza bănuielii rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (6) din Codul penal.

Potrivit celor indicate în ordonanța de punere sub învinuire din 5 martie 2024, autorul sesizării menționează că, procurorul Alexandr Cornea, acționând în temeiul art. 52 alin. (1) pct. 23), art. 255 și art. 281-282 din Codul de procedură penală, a constatat în mod pretins că, Xxxxxx Xxxxxx ar fi săvârșit infracțiunea de escrocherie - faptă incriminată de legea penală - și a dispus: „*A pune sub învinuire în prezenta cauză penală pe Xxxxxx Xxxxxx (...), încriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 42 alin. (5) și art. 190 alin. (6) din Codul penal*”.

Petiționarul precizează că, ulterior, prin ordonanța de punere sub învinuire din 8 noiembrie 2024, procurorul Alexandr Cornea în baza art. 52 alin. (1) pct. 23, art. 255, art. 281 și art. 282-283 din Codul de procedură penală, a constatat în mod pretins că Xxxxxx Xxxxxx a săvârșit infracțiunea de escrocherie - faptă incriminată de legea penală și a dispus completarea învinuirii/acuzării, în sensul: *pune sub învinuire în prezenta cauză penală pe Xxxxxx Xxxxxx (...), încriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 42 și art. 190 alin. (6) din Codul penal*.

În continuare, printr-o nouă ordonanță de punere sub învinuire din 9 decembrie 2024, același procuror, în temeiul prevederilor art. 52 alin. (1) pct. 23, art. 255, art. 281 și art. 282-283 din Codul de procedură penală, a reiterat constatarea pretinsă privind săvârșirea infracțiunii de escrocherie de către Xxxxxx Xxxxxx și a dispus, în mod repetat, completarea învinuirii, în următorii termeni: „*A pune sub învinuire în prezenta cauză penală pe Xxxxxx Xxxxxx (...), încriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 42 și art. 190 alin. (6) din Codul penal*”.

În atare circumstanțe, autorul sesizării invocă și prevederile art. 65-66 din Codul de procedură penală, corelate cu dispozițiile art. 6 § 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, potrivit cărora: „(...) orice acuzat are, în special, dreptul:

a) să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa;

b) să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale”.

Autorul comunică faptul că, a înaintat procurorului Alexandr Cornea, o cerere prin care a solicitat explicarea învinuirii formulate în ordonanța din 9 decembrie 2024, pe motivul lipsei de claritate privind modul concret în care s-ar fi manifestat acțiunile învinuitului, precum și sensul juridic al formulării învinuirii complete.

Însă, ignorând principiile fundamentale ale unei anchete penale echitabile, procurorul Alexandr Cornea a emis o ordonanță pe care autorul o consideră vădit nelegală

și inadmisibil de formalistă.

Acesta a respins cererea de explicare a învinuirii, motivând în mod eronat că, nu ar exista o prevedere procesual-penală expresă care să oblige la o astfel de explicație. În continuare, autorul sesizării declară că, a contestat legalitatea ordonanței și a înaintat o plângere procurorului ierarhic superior. Totodată, a cerut dispunerea obligării procurorului de caz să explice conținutul actului de învinuire completat la 9 decembrie 2024, în special în partea ce ține de încadrarea juridică în temeiul art. 42 din Codul penal, fără indicarea alineatului aplicabil și fără raportarea la circumstanțele concrete și cu precizarea expresă a calității procesuale a învinuitului (autor, organizator, instigator sau complice).

Deși procurorul ierarhic superior era obligat să verifice sub toate aspectele legalitatea și temeinicia ordonanței contestate, precum și să emită o soluție motivată, acesta nu a exercitat efectiv controlul ierarhic prevăzut de lege, nu a comunicat autorului sesizării nicio soluție asupra plângerii.

Abaterea disciplinară pretinsă a fi comisă de către procurori în opinia autorului sesizării

În opinia autorului sesizării, fapta descrisă și acțiunilor întreprinse în cauza penală nr. XXXXXXXX, pot constitui abateri disciplinare, în sensul art. 38 lit. e¹) și art. 38¹ alin. (1) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, comise de către procurorul Cornea Alexandr din cadrul Procuraturii municipiului Chișinău (Oficiul Principal) și de către procurorul ierarhic superior.

Cadrul legal pertinent.

Codul de procedură penală

Art. 104 alin. (1) Audierea ... învinuitului, ... se face numai în prezența unui apărător ales ..., dacă acesta acceptă să fie audiat. **Alin.(2)** Persoana care efectuează urmărirea penală, înainte de a-l audia pe bănuít, învinuit: ... **lit.c)** îi explică esența ... învinuirii și dreptul la tăcere și de a nu depune mărturii în defavoarea sa; **lit. d)** îl întreabă dacă acesta acceptă să depună declarații asupra bănuíelii sau învinuirii care i se incriminează. **Alin.(2¹)** în cazul în care ... învinuitul refuză să depună declarații, se face o mențiune în acest sens în procesul-verbal al audierii și acțiunea procesuală se încheie. Dacă ... învinuitul acceptă să depună declarații, persoana care efectuează audierea îl întreabă dacă recunoaște ... învinuirea ce i se incriminează și îi propune să dea în scris explicații asupra acesteia. **Alin.(5)** Declarațiile ... învinuitului se consemnează în procesul-verbal al audierii, întocmit în conformitate cu prevederile art.260 și 261. **Alin.(6)** în cazul în care ... învinuitul revine asupra vreuneia din declarațiile sale anterioare sau are de făcut completări, rectificări ori precizări, acestea se consemnează și se semnează în condițiile articolelor menționate în alin.(5).

Art. 281 alin.(2) Ordonanța de punere sub învinuire trebuie să cuprindă: data și locul întocmirii; de către cine a fost întocmită; numele, prenumele, ziua, luna, anul și locul nașterii persoanei puse sub învinuire, precum și alte date despre persoană care au importanță juridică în cauză; formularea învinuirii cu indicarea datei, locului, mijloacelor și modului de săvârșire a infracțiunii și consecințele ei, formelor vinovăției, motivelor și semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei, circumstanțelor în virtutea cărora infracțiunea nu a fost consumată în cazul pregătirii sau tentativei de infracțiune, mențiunea despre punerea persoanei respective sub învinuire în calitate de învinuit în această cauză

conform articolului, alineatului și literei articolului din Codul penal care prevăd răspunderea pentru infracțiunea comisă.

Art. 282 alin. (1) Înaintarea acuzării învinuitului se va face de către procuror în prezența avocatului în decurs de 48 de ore din momentul emiterii ordonanței de punere sub învinuire, dar nu mai târziu de ziua în care învinuitul s-a prezentat sau a fost adus în mod silit. **Alin.(2)** Procurorul, după stabilirea identității învinuitului, îi aduce la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire și îi explică conținutul ei. Aceste acțiuni se atestă cu semnăturile procurorului, învinuitului, avocatului și ale altor persoane care participă la această acțiune procesuală, aplicate pe ordonanța de punere sub învinuire, indicându-se data și ora punerii sub învinuire. **Alin.(3)** După înaintarea acuzării, procurorul îi va explica învinuitului drepturile și obligațiile acestuia prevăzute în art.66. învinuitului i se înmânează copia de pe ordonanța de punere sub învinuire și informația în scris privind drepturile și obligațiile lui. Acțiunile nominalizate, de asemenea, se consemnează în ordonanța de punere sub învinuire în modul prevăzut în alin.(2). **Alin.(4)** învinuitul este audiat în aceeași zi în condițiile prevăzute în art. 104.

Art. 283 alin. (1) Dacă, în cursul urmăririi penale, apar temeiuri pentru schimbarea sau completarea acuzării înaintate învinuitului, procurorul este obligat să emită o altă ordonanță motivată și să înainteze învinuitului o nouă acuzare sau să o completeze pe cea anterioară în conformitate cu prevederile articolelor respective din prezentul cod.

Art. 299¹ alin. (1) Persoanele indicate la art.298 alin.(1) pot depune plângere împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorul care conduce urmărirea penală sau exercită nemijlocit urmărirea penală ori împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor care au fost efectuate sau dispuse în baza dispozițiilor date de procurorul respectiv. **Alin. (4)** Ordonanța prin care procurorul ierarhic superior a soluționat plângerea poate fi contestată la judecătorul de instrucție.

Art. 313 alin. (1) Plîngerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații pot fi înaintate judecătorului de instrucție de către bănuیت, învinuit, apărător, partea vătămată, de alți participanți la proces sau de către alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, în cazul în care persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plîngerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plîngerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege.

Codul penal

Art. 113 alin. (1) Se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. **Alin.(2)** Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Constatările Inspecției procurorilor

Din analiza materialelor administrate, Inspecția Procurorilor a constatat următoarele:

Cauza penală nr.XXXXXXXXXX a fost disjunsă la 24.01.2025 din materialele cauzei penale nr.XXXXXXXXXX, urmărirea penală în care a fost pornită de către Centrul Național Anticorupție la data de 20.11.2023, în temeiul bănuiei rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin. (6) Cod penal.

Potrivit materialelor cauzei penale „ [...]”.

Astfel, urmare acțiunilor ilegale menționate supra, administrația publică locală a mun. Chișinău, a fost deposedată de mai multe terenuri cu suprafața totală de 7,9777 ha, cauzând în cele din urmă un prejudiciu material în sumă totală de 12 521 000 lei (reieșind din prețul normativ al terenului), daună ce depășește 100 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin Hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Astfel, prin acțiunile sale XXXXXX XXXXXX, a comis infracțiunea prevăzută de art.42, art.190 alin.(6) din Codul Penal, a săvârșit escrocheria, adică sustragerea bunurilor altei persoane prin inducere sau menținere în eroare, cu folosirea de documente false, înscrisuri false, de mai multe persoane, cu folosirea situației de serviciu, dacă valoarea bunurilor depășește 100 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin Hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

La 05 martie 2024, în conformitate cu prevederile art.281 și art.282 din Codul de procedură penală, XXXXXX XXXXXX a fost pus sub învinuire, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(5) și art.190 alin. (6) din Codul penal.

La 05 martie 2024 și, ulterior acestei date, au fost puși sub învinuire și alți figuranți în cauza penală de referință.

La 08 noiembrie și ulterior la 09 decembrie 2024, învinuirea adusă lui XXXXXX XXXXXX a fost completată în ordinea art. 283 din Codul de procedură penală. În prezența apărătorului, procurorul Alexandr Cornea a comunicat dlui XXXXXX XXXXXX drepturile și obligațiile învinuitului prevăzute de art. 66 Cod de procedură penală și a înmănat o copie a procesului-verbal corespunzător, fapt certificat prin semnăturile avocatului și învinuitului. Dincolo de orice dubiu, examenul procesului-verbal de audiere a învinuitului XXXXXX XXXXXX din 09.12.2024, scoate în evidență următoarea declarație a învinuitului, citez: „Ordonanța de punere sub învinuire din 09 decembrie 2024 îmi este clară, drepturile și obligațiile mi-au fost explicate, vina în comiterea infracțiunii nu o recunosc, susțin declarațiile date anterior. Este scris corect și citit încheiat citatul.

La 17.02.2025, învinuitul XXXXXX XXXXXX a înaintat Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Principal o cerere, prin care a solicitat explicarea învinuirii/acuzării dată potrivit ordonanței de punere sub învinuire din 09.12.2024, pe motiv că nu înțelege cum anume au fost exprimate acțiunile învinuitului și ce înseamnă încadrarea juridică în sensul formulării învinuirii/acuzării completate, în special, în dispozitivul actului de învinuire/acuzare completat, este dată calificarea potrivit art. 42 din Codul penal -Participantii, fără reținerea alineatului din norma materială, raportat și circumstanțelor actului, cu nominalizarea calității învinuitului (autor, organizator, instigator, fie complice).

Prin ordonanța procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Principal, Alexandr Cornea din 18 februarie 2025, cererea învinuitului XXXXXX XXXXXX, a fost respinsă ca neîntemeiată, despre ce petiționarul a fost informat.

La 06.03.2025 cu nr.2172 în cancelaria Procuraturii municipiului Chișinău, Oficiul Principal, a fost înregistrată cererea învinuitului XXXXXX XXXXXX, prin care a solicitat să fie informat cu privire la soluția emisă urmare a examinării cererii înaintate la 17 februarie 2025, privind explicarea învinuirii/acuzării.

Prin scrisoarea de informare cu nr.xx-xx/x-xx/25-xxxx din 18.03.2025, XXXXXX XXXXXX a fost informat repetat despre faptul că, prin ordonanța procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Principal, Alexandr Cornea din 18 februarie

2025, cererea din 17 februarie 2025 cu nr.xxxx, prin care a solicit dispunerea explicării ordonanței de punere sub învinuire din 09.12.2024, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 24.01.2025 în privința învinuitului XXXXXX XXXXXX și alții urmărirea penală a fost disjunsă într-o procedură separată cu atribuirea numărului de ordine XXXXXXXX.

Ulterior, la 11.03.2025, apărătorul Oleg Bondarenco și învinuitul XXXXXX XXXXXX, au fost informați despre terminarea urmăririi penale, fapt confirmat prin semnăturile ultimilor. Tot la 11 martie 2025 a fost întocmit procesul verbal de prezentare a materialelor de urmărire penală.

Reieșind din faptul că, învinuitul XXXXXX XXXXXX din start a informat procurorul despre faptul că ultimul nu dispune de timp pentru a face cunoștință cu materialele cauzei penale timp în care nu v-a putea studia toate cele 29 volume a cauzei penale. În vederea respectării termenului rezonabil a urmăririi penale precum și a prevederilor art. 293 alin. (3) din Codul de procedură penală, s-a considerat oportun să fie întocmit un grafic cu data și timpul pentru care apărătorul învinuitului și învinuitul XXXXXX XXXXXX să facă cunoștință cu materialele prezentei cauzei penale.

Prin ordonanța din 11 martie 2025, s-a admis cererea învinuitului XXXXXX XXXXXX și s-a dispus fixarea modului și termenul acțiunii procesuale de prezentare a materialelor de urmărire penală învinuitului XXXXXX XXXXXX și avocatului său și s-a acordat termen acestora pentru a lua cunoștință de materialele cauzei penale conform următorului grafic: 20 martie 2025 ora 10:00 minute până 12:00 min-6 volume; 24 martie 2025 ora 14:00 minute până 17:00 min. 6-volume; 28 martie 2025 ora 10:00 minute până 12:00 min. 6-volume; 02 aprilie 2025 ora 13:00 minute până 17:00 min. 6-volume; 07 aprilie 2025 ora 13:00 minute până 17:00 min. 5-volume.

La 30 aprilie 2025, cauza penală nr. XXXXXXXX, privind învinuirea lui XXXXXX XXXXXX și alții, a fost expediată spre examinare în fond în instanța de judecată, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire din 30.04.2025 cu nr.xx-xx/x-x/25-xxxx.

În cadrul verificării, procurorul Alexandr Cornea a menționat că, „*normele legislației procesual-penale în vigoare în afară de aducerea la cunoștință a ordonanței de punere sub învinuire, nu prevede alte acțiuni procesuale în sensul dezbaterii sau expunerii în scris a motivării ordonanței de punere sub învinuire.*

Chestiunile invocate de către apărare urmează să fie dezbătute într-un proces contradictoriu prin finalizarea urmăririi penale. Totodată, obligarea procurorului să efectueze anumite acțiuni sau să emită unele acte neconforme normelor procesual-penale, constituie o ingerință în fondul cauzei cu obligarea procurorului de a prezenta și a divulga anumite probe administrate în cadrul urmăririi penale, înainte de finisarea acesteia.

Potrivit practicii judiciare naționale, ordonanța de punere sub învinuire nu este pasibilă de a fi atacată la judecătorul de instrucție, deoarece punerea sub învinuire este o acțiune legată de desfășurarea normală a urmăririi penale și prin sine nu afectează drepturile și libertățile constituționale ale persoanei.

În context, normele legislației procesual-penale naționale, nu prevăd o astfel de acțiune procesuală cum ar fi explicarea în scris a ordonanței de punere sub învinuire, cum s-a solicitat în cererea învinuitului XXXXXX XXXXXX, cu atât mai mult nu prevede un drept al învinuitului de a obliga procurorul la înaintarea unei învinuiri concrete, să indice

vina, motive și semnelor calificative pentru încadrarea juridică corectă a faptei. Or, o astfel de apărare este în detrimentul învinuitului.

Legislația procesual-penală internă prevede că, în momentul aducerii la cunoștință persoanei învinuite, a ordonanței de punere sub învinuire, acesteia i se explică de către procuror în mod verbal esența învinuirii aduse, redată în ordonanța de punere sub învinuire și i se propune să facă declarații în sensul învinuirii aduse. O altă procedură specială de explicare a esenței învinuirii aduse, normele legislației procesual-penale nu prevăd, de aceea nu este întemeiată poziția învinuitului XXXXXX XXXXXX, privind existența unei astfel de proceduri efectuarea căreia s-a solicitat.

Mai susține procurorul A.Cornea că, anterior, pe aceeași cauză penală, pentru aceleași argumente invocate de către învinuitul XXXXXX XXXXXX s-a expus Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor prin Hotărârea nr.3-61/2025 din 04 iulie 2025 și Hotărârea nr. 3-60/2025 din 04 iulie 2025.

Cu referire la soluția Inspecției procurorilor

Urmare a verificării sesizării și materialului probatoriu administrat, inclusiv lecturarea și analiza soluțiilor adoptate, *Inspeția procurorilor* nu a stabilit îndeplinirea necorespunzătoare de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Principal, Alexandr Cornea și adjunctul interimar al procurorului-șef al Procuraturii mun.Chișinău, Aurel Burlacu, a atribuțiilor de serviciu în cadrul urmăririi penale în cauza de acuzare a dlui XXXXXX XXXXXX, respectiv nu au fost admise acțiuni/inațiuni care ar putea fi încadrate juridic ca și abateri disciplinare.

Prin decizia Inspecției procurorilor din 14.08.2025 s-a dispus:

- respingerea ca vădit neîntemeiată a sesizării înaintată de către XXXXXX XXXXXX, pe faptul pretinselor acțiuni/inațiuni ilegale comise de către adjunctul interimar al procurorului-șef al Procuraturii mun.Chișinău, Aurel Burlacu, pe motivul lipsei faptelor ce ar face referință la abateri disciplinare,

- încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Principal, Alexandr Cornea, pe motivul lipsei temeiului de tragere la răspundere disciplinară.

Pentru a decide astfel, *Inspeția* a concluzinat că antrenarea răspunderii disciplinare a procurorilor presupune îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

- existența unei valori sociale lezate, constând în obligațiile de serviciu și normele de conduită stabilite prin legi, regulamente sau codul de etică al procurorilor;

- existența unui subiect al abaterii disciplinare, respectiv un procuror care este în raporturi de muncă cu Procuratura la data comiterii abaterii disciplinare;

- existența unei fapte prin care sunt nerespectate fie una sau mai multe obligații de serviciu, fie principii de etică;

- existența unei legături de cauzalitate între fapta comisă și rezultatul produs;

- vinovăția procurorului care comite abaterea disciplinară, manifestată fie sub forma intenției, fie sub forma neglijenței grave.

Reieșind din faptul că autorul sesizării invocă abateri ce derivă din activitatea procesuală a procurorilor Alexandr Cornea la înfaptuirea acțiunii procesuale de completare a acuzării și Aurel Burlacu, la exercitarea controlului ierarhic, *Inspeția* a remarcat că, pe partea de procedură, în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, activitatea procesual-penală a procurorului poate fi supusă exclusive controlului

realizat de către procurorul ierarhic superior și, ulterior, controlului judecătoresc. O altă formă de control a activității procurorului este interzisă și ar echivala cu o imixtiune în activitatea acestuia. În procesul de verificare disciplinară, inspectorul nu își poate aroga nici competențe ale procurorului ierarhic superior, nici ale instanței de judecată, fiind în imposibilitate să le substituie.

Pornind de la aceste deziderate, Inspecția procurorilor a analizat acțiunile procurorului Cornea Alexandr dintr-o optică multidimensională, după cum urmează:

- dacă acțiunea de completare a acuzației din 09.12.2024 a fost realizată cu respectarea cadrului legal;

- dacă au fost respectate cerințele legale în partea ce ține de înregistrarea cererilor părții apărării prin care s-a solicitat explicarea ordonanței din 09.12.2024, precum și dacă acestea au fost examinate efectiv și soluțiile comunicate, corespunzător;

- dacă actele adoptate de procurorul Cornea au fost motivate prin prisma cadrului normativ de reglementare (*dacă sunt sau nu arbitrare*);

- dacă controlul ierarhic sau, după caz, judiciar realizat, a declarat nule acte ale procurorului de caz.

Cu referire la respectarea cadrului legal la realizarea acțiunii procesuale

Inspecția procurorilor a constatat cu certitudine că înfaptuirea acțiunii procesuale de completare oficială a acuzației a fost efectuată în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, inclusiv cu înmânarea și explicarea drepturilor și obligațiilor învinuitului (*fapt confirmat prin semnătura învinuitului*), acțiunea s-a înfaptuit cu participarea apărătorului (*fapt confirmat prin semnătura avocatului*). În egală măsură, partea apărării nu a contestat modalitatea de înfaptuire sau, după caz, legalitatea acțiunii de înaintare a învinuirii dlui XXXXXX XXXXXX, circumstanță ce induce prezumția că aceasta (*acțiunea de completare a învinuirii, care implică și audierea învinuitului*) este legală.

Examenul procesului-verbal de audiere suplimentară a învinuitului XXXXXX XXXXXX din data de 09.12.2024, a scos în evidență câteva detalii relevante, după cum urmează:

- că dlui XXXXXX XXXXXX i-au fost înmânate și explicate drepturile și obligațiile învinuitului prevăzute de art. 66 Cod de procedură penală;

- în conținutul procesului-verbal de audiere a învinuitului XXXXXX XXXXXX, în conformitate cu prevederile art. 66 alin.(2) pct.19) Cod de procedură penală, partea apărării nu a făcut obiecții împotriva acțiunii realizate de procuror și nu a existat vreo cerere de includere a eventualelor obiecții în procesul-verbal de audiere;

- în conținutul procesului-verbal de audiere a învinuitului XXXXXX XXXXXX, în conformitate cu prevederile art. 66 alin.(2) pct.20) Cod de procedură penală, după ce a luat cunoștință de procesul-verbal al acțiunii procesuale efectuate cu participarea sa, nu a făcut obiecții asupra corectitudinii procesului-verbal de audiere, precum și nu a cerut completarea acestuia cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie menționate.

În contextul probatoriului analizat, se concluzionează lipsa încălcării de către procurorul Alexandr Cornea a vreo unei norme din Codul de procedură penală sau a vreo unui act normativ adoptat în cadrul Procuraturii, în procesul de înfaptuire a acțiunii procesuale de completare a învinuirii dlui XXXXXX XXXXXX.

Cu referire la înregistrarea și soluționarea cererii dlui XXXXXX XXXXXX de explicare a învinuirii din 09.12.2024

Post-realizare a acțiunii procesuale de completare a acuzației, XXXXXX XXXXXX, a

înaintat o cerere prin care a solicitat explicarea învinuirii, în sensul de a i se explica din poziția cărei categorii de participanți, enumerați în cuprinsul art. 42 Cod penal, a acționat la săvârșirea infracțiunii incriminate. Această cerere a învinuitului a fost înregistrată corespunzător în evidențele Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Principal, fiind examinată de procurorul de caz, Alexandr Cornea, prin actul procedural conform dispozițiilor legale - ordonanță, în termenul legal prevăzut la art.246 alin.(1) Cod de procedură penală - nu mai târziu de 15 zile, a fost comunicată efectiv și în termen util persoanelor interesate, concomitent fiind indicat termenul și modalitatea de atac, în caz de dezacord.

Astfel se constată lipsa din partea procurorului a încălcării cadrului procesual- penal (art. 243 - art. 247 Cod de procedură penală) ce reglementează soluționarea cererilor în procesul penal.

Cu referire la motivarea ordonanței procurorului prin care a soluționat cererea de explicare a învinuirii din 09.12.2024

Examenul ordonanței adoptate de procurorul Alexandr Cornea la data de 18.02.2025, reliefează că aceasta conține aspecte de motivare, cu trimitere la cadrul normativ aplicabil speței, trecut prin filtrul jurisprudenței și practicii de procuror ancorate exercițiului procedural de „explicare a învinuirii”.

Procurorul Alexandr Cornea în conținutul ordonanței a arătat că: „Potrivit practicii judiciare naționale, ordonanța de punere sub învinuire nu este pasibilă de a fi atacată la judecătorul de instrucție, deoarece punerea sub învinuire este o acțiune legată de desfășurarea normală a urmăririi penale și prin sine nu afectează drepturile și libertățile constituționale ale persoanei¹. În context, normele legislației procesual-penale naționale, nu prevăd o astfel de acțiune procesuală cum ar fi explicarea în scris a ordonanței de punere sub învinuire, cum s-a solicitat în plângerea învinuitului Xxxxxx Xxxxxx, cu atât mai mult, nu prevede un drept al învinuitului de a obliga procurorul la înaintarea unei învinuiri concrete, să indice vina, motive și semnele calificative pentru încadrarea juridică corectă a faptei. Or, o astfel de apărare este în detrimentul învinuitului². Legislația procesual-penală internă prevede că, în momentul aducerii la cunoștință persoanei învinuite, a ordonanței de punere sub învinuire, acesteia i se explică de către procuror în mod verbal esența învinuirii aduse, redate în ordonanța de punere sub învinuire și i se propune să facă declarații în sensul învinuirii aduse. O altă procedură specială de explicare a esenței învinuirii aduse, normele legislației procesual-penale nu prevăd, de aceea nu este întemeiată poziția învinuitului, privind existența unei astfel de proceduri efectuarea căreia s-a solicitat”.

La caz, de către procuror, la data de 09.12.2024, în prezența apărătorului Ana Leșan, învinuitului Xxxxxx Xxxxxx i-a fost adusă la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire, fiindu-i explicat și conținutul acesteia, fapt consemnat prin semnăturile învinuitului și apărătorului acestuia. Astfel, au fost respectate întocmai drepturile constituționale ale petiționarului, în ceea ce ține de informarea despre faptele în care este învinuit.

Mai mult, pentru a garanta dreptul dlui Xxxxxx Xxxxxx de acces la justiție și la un recurs efectiv, urmare a adoptării ordonanței, procurorul Alexandr Cornea a comunicat

¹ Pct. 5.3 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.7 din 04.07.2005 „Cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale”

² Decizia Curții Supreme de Justiție din 21.04.2021 (dosar nr. 1 re-23/2021). disponibilă pe https://iurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=18259

soluția astfel adoptată, cu explicarea modului și termenului de atac, în caz de dezacord (*exercițiu procedural de care dl XXXXXX XXXXXX nu s-a prevalat, acesta nesusizând procurorul ierarhic și instanța de judecată*).

Subsidiar, potrivit prevederilor art. 3 alin. (4) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, responsabilității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele penale pe care le gestionează.

Potrivit prevederilor art. 113 alin. (2) Cod penal, „calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale”.

Vidul legislativ cu privire la realizarea exercițiului de explicare a învinuirii, a fost constatat și de Curtea Constituțională³, care a punctat că „legea procesuală penală conține suficiente garanții la diferite etape ale procesului penal, începând cu înaintarea învinuirii și înmânarea rechizitoriului (articolele 282 și 296 din Codul de procedură penală), precum și la etapa cercetării judecătorești (articolele 366 și 413 din același Cod), care îi asigură acuzatului/inculpatului dreptul de a fi informat cu privire la natura acuzațiilor și de a cere explicații cu referire la acestea atunci când nu îi sunt clare. Aceste garanții îi permit să își pregătească apărarea în modul corespunzător” și că „nici Constituția, nici Convenția Europeană nu impun o condiție formală specială cu privire la modul în care acuzatul trebuie să fie informat cu privire la natura și motivele acuzației aduse împotriva sa (*a se vedea Drassich v. Italia, 11 decembrie 2007, § 34; Giosakis v. Grecia (nr. 3), 3 mai 2011, § 29*)”.

Astfel, ordonanța procurorului Cornea Alexandr nu este arbitrară or, aceasta conține elemente motivatorii preluate din jurisprudența relevantă națională și de care trebuie să se ghideze un procuror în realizarea acțiunii de schimbare/completare a acuzații.

În concluzie, Inspecția a conchis că având în vedere faptul că procurorul poate interveni cu o acuzație completată/concretizată pe tot parcursul procesului penal, ținând cont și de raționamente de tactică de investigare, la moment, lipsește o ingerință în dreptul la apărare a dlui XXXXXX XXXXXX.

În context, reieșind din faptul că la data realizării verificării de către Inspecția procurorilor, nu există o ordonanță a procurorului ierarhic superior sau încheiere a instanței de judecată care să declare nulă ordonanța procurorilor Cornea Alexandr ante-menționată, aceasta fiind în vigoare, bucurându-se de prezumția de legalitate și temeinicie.

Mai mult, argumentele petiționarului precum că, ar fi contestat ordonanța procurorului Alexandr Cornea din 18.02.2024 la procurorul ierarhic superior, nu sunt justificate, or potrivit informației parvenite de la Procuratura mun.Chișinău, fiind verificată prin intermediul programului ”web”, informația deținută în vederea stabilirii faptului dacă petentul XXXXXX XXXXXX a contestat ordonanța procurorului Alexandru Cornea din 18 februarie 2025, în ordinea controlului ierarhic superior, s-a stabilit că, careva plângeri din partea petentului XXXXXX XXXXXX privind dezacordul ultimului cu ordonanța procurorului Alexandr Cornea din 18 februarie 2025, nu au fost înregistrate, corespunzător, temeiuri de intervenire a subsemnatului cu careva acte de reacționare, în acest sens, lipsesc.

³ Pct. 21 și 23 din Decizia Curții Constituționale nr.17 din 28.02.2023, disponibilă pe https://www.constcourt.md/public/ccdoc/deciziiDd17_2023_203g_2022_rou.pdf

În acest sens, potrivit prevederilor art.44 alin.(3) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, se consideră vădit neîntemeiată sesizarea în care sunt invocate fapte ce nu fac referință la abateri disciplinare.

Procedura în cadrul Colegiului de Disciplină și etică

Colegiul de disciplină și etică notează că procedura de citare a părților pentru ședința din 21.11.2025 s-a realizat în conformitate cu Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică.

În ședința Colegiului de disciplină și etică din 21.11.2025, Inspecția Procurorilor a fost reprezentată de către Inspectorul, Igor Eșanu.

Autorul contestației XXXXXX XXXXXX nu s-a prezentat, fiind legal citat, din care motiv Colegiul de Disciplină și Etică a dispus examinarea contestației în lipsa acestuia.

În conținutul contestației din 21.08.2025, cet. XXXXXX XXXXXX a indicat că nu este de acord cu decizia adoptată de către Inspecția procurorilor din 14.08.2025, considerând că aceasta are un caracter formalist și ilegal, reiterând alegațiile cu referire la îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu de către procurorii Alexandr Cornea și Aurel Burlacu, solicitând admiterea contestației și atragerea la răspundere disciplinară a procurorilor nominalizați.

Referitor la contestația formulată, Inspectorul Igor Eșanu a solicitat să fie respinsă, cu menținerea Deciziei Inspecției Procurorilor din 14.08.2025, motivând că în cadrul controlului, nu au fost constatate elemente pentru care să intervină răspunderea disciplinară în raport cu procurorii Alexandr Cornea și Aurel Burlacu.

Constatarea Colegiului de disciplină și etică

Studiind argumentele invocate de petent, în coroborare cu materialele acumulate în cadrul verificărilor de către Inspecția procurorilor, Colegiul consideră că contestația depusă este una neîntemeiată și urmează a fi respinsă, din următoarele considerente:

Alegațiile petentului XXXXXX XXXXXX vizează în principal, pretinse abateri admise de procurorul Alexandr Cornea și procurorul ierarhic superior Aurel Burlacu, manifestate prin neexplicarea actului de învinuire/acuzare înaintate acestuia și neinformarea despre rezultatele examinării cererii de către procurorul ierarhic superior.

În urma analizei materialelor cauzei disciplinare, se identifică că la etapa examinării în cadrul Inspecției procurorilor, de către inspector a fost respectată obligația inerentă verificării sesizării, prevăzută la art.46 alin.(2) lit.a) din Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratura și anume: „*să întreprindă toate măsurile necesare pentru a verifica faptele invocate de autorul sesizării și a stabili existența sau inexistența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare*”.

Colegiul reține că, Inspecția procurorilor în cadrul verificărilor efectuate a întreprins acțiunile necesare pentru a examina obiectiv și multilateral circumstanțele invocate de petent.

În acțiunile procurorului Alexandr Cornea, nu a fost identificate careva temeiuri rezonabile care ar demonstra faptul comiterii de către acesta a unei abateri disciplinare, pasibile de angajare a răspunderii conform Legii cu privire la Procuratură, dându-l acționând în limitele competenței profesionale și respectând prevederile legale în vigoare.

La fel, la caz nu s-a constatat faptul intervenției procurorului Aurel Burlacu în ordinea controlului ierarhic superior, careva plângeri din partea petentului XXXXXX

Xxxxxx cu referire la ordonanța procurorului Alexandr Cornea din 18.02.2024 dumnealui nu a examinat.

Colegiul apreciază critic alegațiile petentului privind îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art.6 alin.(3) lit. a), b) și c) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură și stabilește că, procurorii vizați și-au desfășurat activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează (art.3 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură), circumstanțe care, nu pot servi drept temei pentru tragerea lui la răspundere disciplinară.

Totodată, Colegiul reiterează că angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

Potrivit prevederilor art.3 din Legea cu privire la Procuratură, procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a adopta în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Independența procesuală a procurorului este asigurată prin garanții care exclud orice influență politică, financiară, administrativă sau de altă natură asupra procurorului legată de exercitarea atribuțiilor sale.

Intr-o altă ordine de idei, necesită a fi subliniat faptul că, Colegiul de disciplină și etică nu examinează legalitatea însăși a actelor dispuse în cadrul examinării petițiilor, în cadrul urmăririi penale, reprezentării acuzării în instanța de judecată, dar verifică și se expune asupra modului în care decide un procuror să acționeze într-o speță concretă și corespunderea acestui mod legilor și actelor normative în vigoare ce reglementează conduita profesională a procurorului.

Exercitarea unui control asupra legalității sau a temeiniciei modului de soluționare a cererii respective de către procurorul, nu este posibilă în cadrul procedurii reglementate de dispozițiile *Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură*, respectarea principiului independenței decizionale, excluzând această analiză în cadrul procedurii disciplinare, o asemenea verificare constituind prerogativa exclusivă a autorităților ierarhic superioare, și după caz, a controlului judiciar exercitat de instanța de judecată.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.49 alin.(4) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratura, pct.77⁶ din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-228/16 din 14.09.2016 (cu modificările ulterioare din 24.01.2017, 28.05.2020 și 18.12.2020), Colegiul,-

HOTĂRĂSTE:

1. Se respinge contestația depusă de către cet. Xxxxxx Xxxxxx, împotriva deciziei Inspecției procurorilor din 14 august 2025, adoptată în urma examinării sesizării depuse de petent, privitor la faptele care pot constitui abateri disciplinare, comise de către adjunctul interimar al procurorului-șef al Procuraturii Chișinău, Aurel Burlacu și

procurorul în Procuratura Chișinău, Oficiul Principal Cornea Alexandr.

2. Hotărârea Colegiului poate fi contestată la Consiliul Superior al Procurorilor, prin intermediul colegiului în termen de 15 zile lucrătoare de la data pronunțării.

**Președintele Colegiului
de disciplină și etică**

semnat

Alexandru LOZAN